

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 193
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 50
Ημερομ. Κατάθεσης: 7/10/2020

Αθήνα, 07 Οκτωβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ και ΑΚΕ

Προς τον

κ. Υπουργό Επικρατείας, κ. Γεραπετρίτη

κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Θέμα: «Έντονοι προβληματισμοί και πολλά ερωτηματικά σχετικά με τους κυβερνητικούς χειρισμούς για τα θέματα διαχείρισης των αποβλήτων»

Έντονο προβληματισμό και πολλά ερωτηματικά δημιουργούν οι κυβερνητικοί χειρισμοί στο θέμα της διαχείρισης των αποβλήτων, στοιχείο που έχει προκαλέσει ανησυχίες και αντιδράσεις στους φορείς της ναυτιλίας.

Αν και η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, είχε εμπράκτως ανταποκριθεί στο διαχρονικό αίτημα των χρηστών των λιμένων, να παραδίδουν τα στερεά απόβλητα σε ανάδοχο επιλογής τους, ώστε να μειωθεί το κόστος διαχείρισης και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα όλων των κλάδων της ναυτιλίας, αφενός με την Υπουργική Απόφαση 1000.0/68210 (02/08/2016) και αφετέρου με το άρθρο 105 του Νόμου 4504/17, με το οποίο και δρομολογήθηκε η απελευθέρωση της αγοράς των στερεών αποβλήτων, εντούτοις μετά τις εκλογές του 2019, παρατηρείται μια συστηματική προσπάθεια να ακυρωθεί το άνοιγμα της αγοράς, προς όφελος συμφερόντων που λειτουργούν μονοπωλιακά.

Συγκεκριμένα, η Κυβέρνηση με τη δικαιολογία ότι έχει τεθεί σε ισχύ ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2017/352 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2017, ο οποίος προβλέπει, ούτως ή άλλως την απελευθέρωση της αγοράς διαχείρισης αποβλήτων, με το άρθρο 60 του Ν. 4676/2020 αιφνιδίως κατήγγησε το άρθρο 105 του Ν.4504/2017 που η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είχε θεσπίσει, πηγαίνοντας σαφώς ένα βήμα πίσω από τις προσπάθειες που είχε καταβάλει η προηγούμενη κυβέρνηση, αναφορικά με το σημαντικό αυτό ζήτημα, που ταλανίζει τους φορείς της ναυτιλίας.

Οι υπόνοιες περί φωτογραφικής κατάργησης άρθρων, υπέρ του μονοπωλιακού καθεστώτος στα στερεά απόβλητα, εκφράστηκαν έντονα, κατά τη διάρκεια συζήτησης του επίμαχου του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης, από την Αξιωματική Αντιπολίτευση αλλά και από αρκετούς φορείς, σημειώνοντας ότι η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2017/352 δεν μπορεί να λάβει χώρα αυτόματα. Απαιτείται πλαίσιο εφαρμογής, η μη θεσμοθέτηση του οποίου, ουσιαστικά συμβάλλει σιωπηρά στην διατήρηση της κλειστής αγοράς για τα στερεά απόβλητα. Μιας αγοράς, η οποία όπως επισημάνθηκε, λειτουργεί μονοπωλιακά, με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση υψηλών τιμών στη διαχείριση αποβλήτων, γεγονός που καθιστά σχεδόν απαγορευτική την προσέλκυση πλοίων σε ελληνικά λιμάνια για την παροχή μιας σειράς υπηρεσιών (επισκευή, εφοδιασμός κλπ).

Και η, με κάθε τρόπο και μέσο, προσπάθεια διατήρησης της μονοπωλιακής αγοράς, δεν σταματά εδώ, αφού συνεχώς αναδύονται στον Τύπο σχολιασμοί σχετικά με την

προσπάθεια της Κυβέρνησης επηρεασμού και εμπλοκής στο έργο της Ανεξάρτητης Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, κατά αρμοδιότητα υπεύθυνη, σύμφωνα και με τον Ν. 4389/2016, για την εποπτεία και τη διασφάλιση της νομιμότητας των σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του εθνικού λιμενικού συστήματος και συνδεδεμένων σε αυτό εγκαταστάσεων, με έμφαση στην τήρηση της συμβατικής τάξης και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού.

Έτσι, την ανωτέρω απουσία θεσμικού πλαισίου για την ουσιαστική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2017/352, μετά και την κατάργηση του άρθρου 105 του Νόμου 4504/2017, ήρθε να καλύψει η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ), με την 167/2020 απόφασή της (67η Συνεδρίαση, 14-05-2020), η οποία οδήγησε στην Δεσμευτική Οδηγία 03/2020 περί εφαρμογής του Κανονισμού ΕΕ 2017/352 στη λιμενική υπηρεσία συλλογής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου.

Ωστόσο, σύμφωνα με δημοσιεύματα, ως απάντηση στην 16/7/2020 Απόφαση της Ρ.Α.Λ., που εκδόθηκε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεών της, παρουσιάστηκε η «αντίδραση» του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων (ΓΓΛΠΝΕ) του ΥΝΑΝΠ, ο οποίος με την από 25/05/2020 επιστολή του προς τη Ρ.Α.Λ. ζήτησε την επανεξέταση της σκοπιμότητας έκδοσης της σχετικής Δεσμευτικής Οδηγίας 03/2020. Η παραπάνω ενέργεια του ΓΓΛΠΝΕ έλαβε χώρα, όπως φαίνεται, παρά το γεγονός ότι η νομοθεσία δίνει σαφώς, όχι μόνο τη δυνατότητα αλλά υποχρεώνει τη ΡΑΛ να προχωρά στην έκδοση σχετικών πράξεων, και ερχόμενος σε αντιδιαστολή με το γεγονός ότι η ΡΑΛ έχει τύχει συγχαρητηρίων από την αρμόδια Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής γραπτώς, και έχει αναφερθεί ως παράδειγμα προς μίμηση για τα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη για την ενεργή προώθηση της εφαρμογής του Κανονισμού ΕΕ 352/2017.

Παράλληλα, όπως τα δημοσιεύματα υπογραμμίζουν, στο πλαίσιο των παραπάνω ενεργειών ο ΓΓΛΠΝΕ φέρετε να «ζήτησε» από την Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, τη μη δημοσίευση της Οδηγίας της Ανεξάρτητης Ρυθμιστικής Αρχής, σε ΦΕΚ, ενώ για τις ενέργειες του ενημερώνει την Ένωση Λιμένων Ελλάδος στις 02/06/2020. Αναληθή ή όχι τα όσα υποστηρίζονται στον Τύπο, αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμη και σήμερα η Οδηγία 03/2020 της ΡΑΛ, δεν έχει δημοσιευτεί σε ΦΕΚ, παρά τη νομική υποχρέωση δημοσίευσης.

Στα παραπάνω, αξίζει να προστεθεί και μια σειρά επιπλέον πληροφοριών που είδαν το φως της δημοσιότητας και τόνιζαν το γεγονός ότι με την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία, ζητήθηκε από τη ΡΑΛ- μια Ανεξάρτητη Αρχή-, με πρόσχημα ότι επίκειται αλλαγή της νομοθεσίας, εντός σύντομου χρονικού διαστήματος- να μην προχωρήσει στην έκδοση των πρότυπων συμβάσεων που όριζε ο Ν. 4504/2017 (άρθρο 105) ως απαιτούμενη διαδικασία, μεταξύ άλλων, για την απελευθέρωση της αγοράς στερεών αποβλήτων. Παρά όμως και αυτές τις προσπάθειες να ανασταλεί η έκδοση των σημαντικών, για την πορεία απελευθέρωσης της αγοράς στερεών αποβλήτων, συμβάσεων, όπως υπονοείται στον Τύπο, και με δεμένο ότι δεν είχε υπάρξει καμία, μέχρι τότε, νομοθετική αλλαγή, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων προχώρησε τελικά στην έκδοση των πρότυπων συμβάσεων, όπως διαμορφώθηκαν μετά από την οριζόμενη από το νόμο διαδικασία διαβούλευσης με φορείς, εφαρμόζοντας το τότε ισχύον νομικό πλαίσιο και ανταποκρινόμενη στον θεσμικό της ρόλο.

Συνολικά, και εφόσον ισχύουν τα ανωτέρω, οι κυβερνητικοί χειρισμοί ελέγχονται για τη νομιμότητα τους, τόσο ως προς την παρέμβαση του Γενικού Γραμματέα στο έργο της Ανεξάρτητης Αρχής, όσο και για τη μη δημοσίευση της Οδηγίας 03/2020 της ΡΑΛ σε ΦΕΚ.

Την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) 2017/352, και της Δεσμευτικής Οδηγία ΡΑΛ 03/2020 η οποία εξεδόθη κατόπιν της Απόφασης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων 167/2020, ζητούν με ανακοίνωση τους από τις 24 Σεπτεμβρίου 2020, έξι φορείς της ναυτιλίας (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (ΣΕΕΝ),

Ένωση Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων (ΕΕΝΜΑ), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (ΣΕΝΑΒΙ), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Ιδιοκτητών Ναυπηγείων Περάματος, Ένωση Βιοτεχνών – Εργοδοτών Μηχανουργών Πειραιά, Πανελλήνια Ένωση Εργοληπτών Υποβρυχίων Έργων και Εργασιών), επισημαίνουν

Πέραν τούτου, στην ίδια ανακοίνωση, οι φορείς επισημαίνουν την “μη κανονική σύγκλιση του Συμβουλίου Χρηστών του Λιμένα Πειραιά από τον ΟΛΠ ΑΕ, που παρότι προβλέπεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 του Ν 4504/17, να συγκαλείται τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο, δεν έχει αυτό συγκληθεί, με αποτέλεσμα οι Χρήστες του Λιμένα να μην ενημερώνονται και να μην καλούνται να διατυπώσουν τις θέσεις/απόψεις τους σε κομβικά ζητήματα που σχετίζονται με την ορθή ανάπτυξη, την πολιτική των χρώσεων, την προσέλκυση πλοίων κλπ., παρά τις διατάξεις του εδαφίου (52) του Προοιμίου του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) 2017/352”.

Ένα τέτοιο κομβικό ζήτημα αφορά και στο Σχέδιο Παραλαβής και Διαχείρισης Αποβλήτων Πλοίων και Καταλοίπων Φορτίου Πλοίου, το οποίο υποβλήθηκε προς έγκριση από τον ΟΛΠ, στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, χωρίς να έχει προηγηθεί διαβούλευση με τους χρήστες του λιμένα. Το περιεχόμενο του σχεδίου είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα που χρήζει διαβούλευσης, όχι μόνο γιατί άπτεται της εφαρμογής του ευρωπαϊκού και εγχώριου θεσμικού πλαισίου (ΕΚ 2017/352, Οδηγία 2000/59, δεσμευτική Οδηγία ΡΑΛ 03/2020 κα) αλλά και γιατί ο τρόπος διαχείρισης των αποβλήτων έχει προκαλέσει καταγγελίες για τη δημιουργία μονοπωλιακών καταστάσεων που αυξάνουν υπέρογκα το κόστος διαχείρισης. Το υψηλό κόστος διαχείρισης πλήττει καίρια κλάδους όπως είναι η εμπορική ναυτιλία και η ακτοπλοΐα αλλά και δραστηριότητες όπως είναι η ναυπηγοεπισκευή, ο εφοδιασμός και η πρακτόρευση κατευθύνοντας πλοία προς ανταγωνιστικά λιμάνια, κυρίως της Τουρκίας.

Παρά την κρισιμότητα του θέματος και την μη πραγματοποίηση διαβούλευσης, ο Υπουργός Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, με την 3122.3-1.2/48774/2020 απόφασή του, ενέκρινε το υποβληθέν Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και Καταλοίπων Φορτίου Πλοίων του ΟΛΠ Α.Ε. Μάλιστα, η υπογραφή της έγκρισης από τον Υπουργό Ναυτιλίας έχει ημερομηνία 27 Ιουλίου του 2020, μία ημέρα δηλαδή, πριν συνεδριάσει η ΡΑΛ, στις 28 Ιουλίου 2020, με θέμα την εξέταση καταγγελίας του ΣΕΝΑΒΙ για το θέμα της διαχείρισης αποβλήτων ναυπηγοεπισκευής, συνεδρίαση η οποία ήταν ήδη γνωστό ότι θα πραγματοποιηθεί από τις 24 Ιουλίου.

Βέβαια, η επιβεβαίωση ή μη πληροφοριών που είδαν το φως της δημοσιότητας και αναφέρουν ότι η έγκριση που έδωσε ο κ. Υπουργός έρχεται σε αντίθεση με την Απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, για είναι δυνατή, θα πρέπει να γίνει γνωστό το περιεχόμενο του Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και Καταλοίπων Φορτίου του ΟΛΠ Α.Ε. το οποίο σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι σύμφωνο με τα όσα επιτάσσει η Ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία.

Εν συνόλω, οι κυβερνητικοί χειρισμοί, ξεκινώντας από την προσπάθεια διατήρησης του μονοπωλίου στα στερεά απόβλητα, με τη μη εφαρμογή και τελικά την κατάργηση του άρθρου 105 του νόμου 4504/17, μέχρι και τις καταγγελίες για παρεμπόδιση του έργου της ΡΑΛ για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2017/352 αλλά και την έγκριση από τον Υπουργό Ναυτιλίας του Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και Καταλοίπων Φορτίου Πλοίων της ΟΛΠ Α.Ε., χωρίς να έχει προηγηθεί διαβούλευση, είναι όχι μόνο ατυχείς αλλά δημιουργούν και έντονα ερωτηματικά και ως προς τη σκοπιμότητα τους.

Μάλιστα, οι προβληματικοί κυβερνητικοί χειρισμοί αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς η διατήρηση του υψηλού κόστους διαχείρισης των αποβλήτων απομακρύνει πλοία από τα ελληνικά λιμάνια, με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για την οικονομία και την απασχόληση στο σύνολο της χώρας.

Βάσει των ανωτέρω ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1.** Που αποσκοπούν οι καταγγελλόμενες μεθοδεύσεις για τη διαχείριση αποβλήτων πλοίων, από τη στιγμή που αυτές επιφέρουν σημαντικές αρνητικές συνέπειες με την απώλεια εσόδων για την ελληνική οικονομία και θέσεων απασχόλησης, σε κρίσιμους κλάδους της οικονομίας;
- 2.** Σε ποια βάση ο κ. Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ενέκρινε το Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και Καταλοίπων Φορτίου Πλοίων του ΟΛΠ Α.Ε, χωρίς να αναμένει τη διαδικασία διαβούλευσης για ένα τόσο κρίσιμο θέμα;
- 3.** Είναι σε γνώση του Υπουργού οι καταγγελίες μέσω Τύπου για παρεμβάσεις του ΓΓΛΛΠΝΕ στη ΡΑΛ σχετικά με τη διατύπωση της απαίτησης για τη μη έκδοση πρότυπων συμβάσεων για την εφαρμογή του άρθρου 105 του Νόμου 4504/2017; Τι σχολιάζει το Υπουργείο και πως ελέγχονται οι παρεμβάσεις, αν ευσταθούν, περί επηρεασμού της διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων της ΡΑΛ σχετικά με τον Κανονισμού (ΕΕ) 2017/352 και την απαίτηση να μην εφαρμοστεί η Οδηγία ΡΑΛ 03/2020;
- 4.** Γιατί δεν έχει δημοσιευτεί σε ΦΕΚ η Οδηγία 03/2020 από τη στιγμή που η δημοσίευση των Οδηγιών της ΡΑΛ είναι υποχρεωτική με βάση τη σχετική νομοθεσία;

Καλούνται οι κ.κ. Υπουργοί να καταθέσουν στη Βουλή:

α) Το Σχέδιο Παραλαβής και Διαχείρισης Αποβλήτων και Καταλοίπων Φορτίου Πλοίων της ΟΛΠ Α.Ε., το οποίο εγκρίθηκε με την Α.Π. 3122.3-1.2/48774/2020 απόφαση

β) Τις επιστολές του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων προς την Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων αναφορικά με την Απόφαση 167/2020 της Ρ.Α.Λ., καθώς και την με ημερομηνία 02/06/2020 επιστολή του, προς την Ένωση Λιμένων Ελλάδος που αναφέρονται σε δημοσιεύματα.

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Σαντορινιός Νεκτάριος

Αβραμάκης Λευτέρης

Αθανασίου Νάσος

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αυλωνίτης Αλέξανδρος- Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Γιαννούλης Χρήστος

Γκιόλας Γιάννης

Δρίτσας Θοδωρής

Ζαχαριάδης Κώστας

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Θραψανιώτης Μανώλης
Καρασαρλίδου Φρόσω
Κάτσης Μάριος
Καφαντάρη Χαρά
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μουζάλας Γιάννης
Μωραϊτης Θάνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Σάκης
Πούλου Γιώτα
Ραγκούσης Γιάννης
Σκουρολιάκος Πάνος
Σπίρτζης Χρήστος
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Τσίπρας Γιώργος
Φωτίου Θεανώ
Χατζηγιαννάκης Μίλτος
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γιώργος